

# HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT HÔN NHÂN VÀ GIA ĐÌNH NHÌN TỪ GÓC ĐỘ ÁN LỆ

NGUYỄN THỊ LAN \*

**Tóm tắt:** Pháp luật hôn nhân và gia đình Việt Nam hiện hành đã điều chỉnh các quan hệ hôn nhân và gia đình khá hiệu quả trong thập niên vừa qua. Tuy nhiên, trước nhu cầu thực tiễn, một số quy định pháp luật đã bộc lộ những vướng mắc, gây khó khăn trong quá trình giải quyết các vụ việc trên thực tế hoặc nhiều vấn đề mới phát sinh mà chưa có hành lang pháp lý để điều chỉnh kịp thời. Do đó, nhiều án lệ về dân sự, hôn nhân và gia đình đã được thông qua để giải quyết hiệu quả các vấn đề trong thực tế đời sống hôn nhân và gia đình. Tuy vậy, nhiều án lệ cũng còn những vấn đề cần bàn luận thêm. Bài viết đánh giá một số án lệ như huỷ kết hôn trái pháp luật, thừa nhận hôn nhân thực tế, tranh chấp tài sản giữa vợ chồng khi li hôn, quyền và nghĩa vụ giữa cha mẹ và con, trên cơ sở đó đưa ra một số kiến nghị hoàn thiện pháp luật hôn nhân và gia đình phù hợp với điều kiện kinh tế xã hội hiện nay.

**Từ khoá:** Vụ việc hôn nhân và gia đình; án lệ; hoàn thiện pháp luật

Nhận bài: 21/6/2024

Hoàn thành biên tập: 31/8/2024

Duyệt đăng: 31/8/2024

IMPROVING THE LAW ON MARRIAGE AND FAMILY - FROM A CASE LAW PERSPECTIVE

**Abstract:** The current Vietnamese law on marriage and family has been effective in regulating marriage and family relations over the past decade. However, in practice, there have been some issues in a number of provisions that cause difficulties in resolving cases, and there are newly emerged issues that cannot be addressed in a timely manner due to a lack of legal provisions. As a result, many cases on civil, marriage and family have been made into precedents to promptly address emerging issues in marriage and family life. However, there remain issues in many precedents that need further discussion. This article evaluates a number of precedents on issues such as the annulment of illegal marriages, the recognition of de facto marriages, property disputes between husband and wife upon divorce, and rights and obligations between parents and child; thereby making some recommendations to improve the law on marriage and family in accordance with the current socio-economic conditions.

**Keywords:** Marriage and family cases; precedent; improving the law

Received: 21 June 2024; Editing completed: 31 August 2024; Accepted for publication: 31 August 2024

Nghị quyết số 04/2019/NQ-HĐTP ngày 18/6/2019 của Hội đồng thẩm phán Toà án nhân dân tối cao về quy trình lựa chọn, công bố và áp dụng án lệ (sau đây gọi tắt là Nghị quyết số 04/2019/NQ-HĐTP) quy

định: “Án lệ là những lập luận, phán quyết trong bản án, quyết định đã có hiệu lực pháp luật của toà án về một vụ việc cụ thể được Hội đồng thẩm phán Toà án nhân dân tối cao lựa chọn và được Chánh án Toà án nhân dân tối cao công bố là án lệ để các toà án nghiên cứu, áp dụng trong xét xử” (Điều 1).

\* Phó Giáo sư, Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội  
E-mail: [nguyenlan@hlu.edu.vn](mailto:nguyenlan@hlu.edu.vn)